

Journal of Social Sciences

Volume 40 | Issue 2

Article 1

2009-01-01

บทบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

บรรณาธิการ (2009) "บทบรรณาธิการ," *Journal of Social Sciences*: Vol. 40: Iss. 2, Article 1.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol40/iss2/1>

This Editorial is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

จากบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์ฉบับนี้ออกมาล่าช้าตามเคย ! คงต้องเป็นความบกพร่องของบรรณาธิการอย่างแน่นอน เป็นอื่นไปไม่ได้

ฉบับนี้ ได้มีการตีพิมพ์บทความทางวิชาการของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีผลงานน่าสนใจและอยู่ในระดับที่ตีพิมพ์ได้โดยใช้เกณฑ์ประเมินในระดับปริญญาตรีดังปรากฏในบทความของ ภัทรนันท์ ลิ้มอุดมพร ซึ่งในขณะที่เขาเขียนบทความชิ้นนี้ เขาอยู่ชั้นปีที่ 2 บทความดังกล่าวเป็นการวิเคราะห์เชิงเพศสภาพจากการ์ตูนที่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกาเรื่อง “Family Guy” โดยภัทรนันท์ได้ตั้งชื่อบทความของเขาว่า “บางบทสำรวจของเรื่องเพศใน Family Guy: เรื่องของคน สุนัขและเด็กทารก” ซึ่งบรรณาธิการได้เคยกล่าวลงท้ายในบทบรรณาธิการเล่มที่แล้วว่า ท่านผู้อ่านจะได้พบกับบทวิเคราะห์การ์ตูนเรื่องดังกล่าวนี้ในฉบับนี้ ขณะเดียวกันหากใครยังไม่เคยชมการ์ตูนเรื่องนี้ ทั้งบรรณาธิการและภัทรนันท์ก็ขอเชิญให้ดู มันเ็นใจว่า สนุกมากสำหรับคนที่สนใจเรื่องราวทางความคิดและเพศสภาพ

ส่วนบทความเรื่องต่อไปเป็นของมหาบัณฑิตจากภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ คุณธวัชชัย ป้องศรี ซึ่งธวัชชัยจบปริญญาตรีรัฐศาสตร์เกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากภาควิชาการปกครอง จุฬาฯ และเป็นอาจารย์ที่วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และเราก็ได้รับบทความซึ่งปรับปรุงจากวิทยานิพนธ์ปริญญาโทของเขาเรื่อง “จากกลุ่มผลประโยชน์สู่ขบวนการทางสังคมของการต่อต้านการแปรรูปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540” ซึ่งนับว่าเป็นงานวิชาการที่จะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจการเมืองในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่นานนี้เอง และน่าจะเป็นบทเรียนสำหรับการบริหารจัดการสาธารณะในอนาคตต่อไปด้วย

บทความที่น่าสนใจอีกเรื่องของมหาดบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง รัฐศาสตร์ จุฬาฯ ก็คือ บทความที่ชื่อว่า “‘รัฐ’ ‘ชาติ’ ‘ประชาชาติ’ และความเป็นไทย ในทัศนะ ปัญญาชนเจ้าหัวก้าวหน้า: ‘พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิปพงศ์ประพันธ์’ ของคุณกิริติ กล่อมดี ในวิกฤตการณ์เมืองที่ผ่านมาและยังดำรงอยู่ในช่วงห้าปีนี้ ประเด็นเรื่องอำมาตย์ ประเด็นเรื่องเจ้าหรือลัทธิเจ้าได้ถูกหยิบยกขึ้นมาถกกันอย่าง รุนแรงและรุนแรง แต่หลายคนอาจจะยังไม่เคยรู้ว่า แนวคิดในการเปลี่ยนแปลง หรือปฏิรูปการเมืองการปกครองไทยของเรานั้น แท้จริงแล้ว เริ่มจาก “เจ้า” โดยเฉพาะในสมัยรัชกาลที่ห้าใน “คำกราบบังคมทูล ร.ศ. 103” เพื่อให้มีการปฏิรูป การบริหารราชการแผ่นดิน โดยมี “พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าปฤษฎางค์” เป็นแกนสำคัญ พระองค์เจ้าปฤษฎางค์ทรงเป็นนักเรียนไทยพระองค์แรกที่ไป ศึกษาจนจบปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์ประยุกต์และวิศวกรรมศาสตร์ จาก King's College มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ และต่อมาได้ทรงเป็น ทูตไทยพระองค์แรกประจำสำนักเซนต์เจมส์แห่งอังกฤษ และในเวลาต่อมา “เจ้า” ที่ได้ชื่อว่าเป็นปัญญาชนหัวก้าวหน้าในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครองก็คือ “กรมหมื่นนคราธิปพงศ์ประพันธ์” หรือ “พระองค์วรวงศ์ฯ” ท่านได้ทรงสอบได้ทุน King's scholarship ได้เดินทางไปศึกษาต่อยังประเทศอังกฤษ โดยเข้าอยู่ประจำ ที่ ‘วิทยาลัยแบลเลียล’ (Balliol College) มหาวิทยาลัยอ็อกซฟอร์ด ประเทศ อังกฤษ และสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีในระดับเกียรตินิยมและปริญญาโทจาก คณะบูรพคดีศึกษา (Oriental Studies) สาขา ภาษาบาลี และ สันสกฤต ที่ สถาบันตะวันออก ของ มหาวิทยาลัยอ็อกซฟอร์ด ท่านจึงมีความสามารถในการ บัญญัติศัพท์ กระทั่งเป็นผู้วางกฎ เกณฑ์การบัญญัติศัพท์โดยใช้คำบาลีและ สันสกฤตให้ราชบัณฑิตยสถาน และใช้มาจนกระทั่งทุกวันนี้ (จาก วิกิพีเดีย)

จากบทความของกิริติ จะช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับ ความเป็น “ปัญญาชน” และความเป็น “เจ้าหัวก้าวหน้า” ว่าเป็นอย่างไร ก้าวหน้า แคไหน ? และที่สำคัญคือบทบาทและท่าทีทางการเมืองของท่าน เนื่องจากตัว บรรณาธิการเองได้มีโอกาสเข้าร่วมฟังการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ด้วย

และได้เห็นประเด็นน่าสนใจที่จะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมืองไทย และที่สำคัญคือ การรวบรวมผลงานต่างๆของ “พระองค์วรณฯ” ซึ่งถือว่ามีความค่าทางวิชาการ และสำหรับผู้ที่อยู่ในวงการรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ควรจะทราบว่า “พระองค์วรณฯ” ท่านทรงเป็นผู้ก่อตั้ง “สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย” ซึ่งเคยเจริญรุ่งเรืองและเป็นที่รวมของนักวิชาการปัญญาชนทางสังคมศาสตร์ของไทยไว้มากมายและยาวนาน จนมาเสื่อมลง เมื่อแต่ละสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ได้มีสมาคมเป็นของตัวเอง

ต่อมาเป็นบทความทางรัฐประศาสนศาสตร์ของ พ.ต.ต.หญิง ศิริพร ลือวิลาสกุล ซึ่งน่าสนใจเพราะเป็นนักปฏิบัติและเป็นนักวิชาการด้วย เธอได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจไทย” ร่วมกับ รศ. ดร. ชวนชม ชินะดังกูร และ รศ. ดร. สุรพล พยอมแย้ม ในช่วงเวลาที่กำลังมีการปฏิรูปสำนักงานตำรวจฯ และมีเรื่องตำรวจจาว เราก็สมควรที่จะรับรู้ว่า ตกลงแล้ว คุณภาพชีวิตการทำงานของตำรวจบ้านเราเป็นอย่างไรจากการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ ใครที่สนใจเรื่องตำรวจและแนวการศึกษาในแบบรัฐประศาสนศาสตร์ ก็ไม่ควรที่จะละเลยงานวิจัยชิ้นนี้

บทความต่อมาเป็นบทความในแนวประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมือง (History of Political Thought) ของนิสิตปริญญาโท ภาควิชาการปกครอง คุณศุภชัย ศุภผล โดยเขาได้ทำการค้นคว้าวิจัยเรื่อง “อิทธิพลทางทฤษฎีการเมืองของฌอง ฌาคส์ รูโซ ต่อการปฏิวัติใหญ่ฝรั่งเศส ค.ศ. 1789” เช่นกันกับเรื่องเจ้าเรื่องอำมาตย์ ช่วงหลังนี้บางคนชอบยกเรื่องการปฏิวัติฝรั่งเศส เรื่องคุกบาสติล (Bastille) มาพูดให้เป็นประเด็นกัน เมื่อพูดถึงการปฏิวัติฝรั่งเศส ประเด็นปัญหาประการหนึ่งที่นักประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมืองถกกันก็คือ ตกลงแล้ว ความคิดทางการเมืองของรูโซ่มีอิทธิพลต่อการปฏิวัติฝรั่งเศสมากน้อยแค่ไหน ตอนแรกๆ นักวิชาการส่วนใหญ่ก็ยืนยันว่า รูโซ่มีอิทธิพลมาก ต่อมามีนักประวัติศาสตร์บางคนออกมาชี้ว่า มีน้อย เพราะมีหลักฐานบ่งชี้ว่า หนังสือของรูโซ่ โดยเฉพาะหนังสือชื่อ “สัญญาประชาคม” (the Social Contract) ของเขาขายได้น้อยมาก

ก่อนหน้าการปฏิวัติ แล้วตกลงใครกันแน่ที่มีอิทธิพลต่อการปฏิวัติฝรั่งเศส ในที่สุดแล้ว ศุภชัยมีคำตอบให้ในเรื่องนี้ ! (ซึ่งไม่ใช่พลเอกชวลิต ยงใจยุทธแน่นอน !)

เมื่อมีบทความทางประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมืองแล้ว ก็มีบทความทางปรัชญาสังคมศาสตร์ด้วยในฉบับนี้ ว่าไปแล้ว จากการสำรวจย้อนหลังไปดูบทความต่างๆในวารสารสังคมศาสตร์ของรัฐศาสตร์ จุฬาฯและรัฐศาสตร์สารของ รัฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ มีคนเขียนงานในแนวนี้นี้ไม่มากนัก คราวนี้ เราได้บทความจากคุณสาธิต มนต์สุรกุล นิสิตปริญญาเอก รัฐศาสตร์ จุฬาฯ เขาเสนอบทความเรื่อง “แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์: คำตอบอยู่ที่สำนึก” เมื่อพูดถึงสำนึก ก็อย่าเพิ่งไปคิดถึงมาคิอาเวลลีหรือฮอบส์ หรือพวกแนวสำนึกในทฤษฎีการเมืองระหว่างประเทศ เพราะสำนึกที่อยู่ในงานของสาธิต เป็นสำนึกในทางญาณวิทยา และบทความนี้ก็น่าสนใจตรงที่สาธิตกล้าฟันธงลงไปเลยว่า “สำนึก” เป็นคำตอบของแนวทางการศึกษารัฐศาสตร์ บางคนเมื่ออ่านงานชิ้นนี้ถ้าไม่เห็นด้วย คงต้องรีบเขียนงานส่งมา มิฉะนั้น แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์อาจจะเหลือเพียงคำตอบเดียวอย่างที่สาธิตว่าไว้

สุดท้ายแต่ยิ่งใหญ่ นั่นคือ บทความเรื่อง “ผลสะท้อนจากการต่อสู้ของขบวนการคนจนและคนด้อยอำนาจในสังคมไทยตั้งแต่ปี 2531-2549” เป็นงานวิจัยที่ได้รับ “รางวัลวนิดา ดันติวิทยาพิทักษ์” สำหรับวิทยานิพนธ์เพื่อคนจน โดยสถาบันสัญญา ธรรมศักดิ์ เพื่อประชาธิปไตยร่วมกับ กองทุนวนิดา ดันติวิทยาพิทักษ์ จัดงานมอบรางวัล วนิดา ดันติวิทยาพิทักษ์ สำหรับวิทยานิพนธ์เพื่อคนจน เพื่อส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับความยากจนหรือข้อเสนอแนวทางนโยบายใหม่ในมิติต่างๆ โดยมีนายสุเมธ ดันติเวชกุลและนายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ เป็นผู้มอบรางวัล และมีการกล่าวปาฐกถาโดยนายนิธิ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการอิสระ ซึ่งคุณเอกพลณัฐ ณัฐพัชรนันท์ เจ้าของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลสะท้อนจากการต่อสู้ของขบวนการคนจนและคนด้อยอำนาจในสังคมไทยตั้งแต่ปี 2531-2549” ได้รับรางวัลชมเชย และท่านสามารถอ่านงานวิจัยชิ้นนี้ในรูปของบทความวิชาการได้จากวารสารสังคมศาสตร์ฉบับที่กำลังอยู่ในมือของ

ท่านขณะนี้

จะเห็นได้ว่า วารสารสังคมศาสตร์ฉบับนี้ไม่มีบทความทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเลย ดังนั้น ท่านที่เป็นคอ I.R. อย่าพลาดฉบับหน้าโดยเด็ดขาด เพราะมีบทความของรองศาสตราจารย์ ดร. กุลลดา เกษบุญชู-มัตต์ เรื่อง “2516 ปีแห่งความน่าสะพึงกลัวในความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐ” (บรรณาธิการขออนุญาต แปลจากชื่อเดิมในภาษาอังกฤษคือ “1973: The ‘Annus Horibilis’ in the Thai-U.S. Relations”) แค่อ่านเรื่องก็ทั้งน่าสนใจติดตามและน่ากลัวในเวลาเดียวกันเสียแล้ว ติดตามมาด้วยบทความเรื่อง “ลาก่อน คุณประชาธิปไตย” (Goodbye Mr. Democracy) ของผู้ช่วยศาสตราจารย์สรวิศ ชัยนาม หลายคนขณะนี้มองว่า บ้านเราไม่เป็นประชาธิปไตยแล้ว แต่จะเป็นหรือไม่ บทความนี้จะช่วยให้คำตอบหรือไม่ ก็คงต้องอ่านงานของอาจารย์สรวิศดู เพื่อจะได้ “Hello Mr. Democracy” บ้าง (ว่าแต่ว่า ประชาธิปไตยนี้เป็นผู้ขายดอกหรือ ?! เพิ่งรู้นะ !) นี่แค่สองบทความเท่านั้น ยังมีอีกมาก..คับคับ..คับแก้วเลย ฉบับหน้า “ไอ อาร์” ที่ไม่ใช่ “I am.”

โปรดติดตามต่อไปนะครับ

ไชยันต์ ไชยพร